

Özet: Madencilik faaliyetleriyle ilgili itfaiye raporunun alınmasına gerek olmadığı, yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütnamenin yeterli olacağı hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846-045.02-75347

25/03/2020

Konu : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı
(İkincil Mevzuattaki Farklı Hükümler)

.... BAKANLIĞINA
(Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

İlgi : .... tarihli ve .... sayılı yazınız.

İlgi yazı ile .... Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının il sınırları içinde bulunan maden işletme ruhsat sahalarına ait işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının düzenlenebilmesine esas Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin 82/B maddesinin (e) fıkrası ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 22 nci maddesinin (b) bendinin (3) üncü alt bendindeki hükmün farklılık arz ettiği, anılan hükümlerin madencilik faaliyetlerinin hektar ölçeğinde büyük alan üzerinde yapıldığı, birçok sahada yapılaşma olmadığı, bu bakımdan büyükşehir statüsü olan illerde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik uyarınca alınması gereken itfaiye raporunun temininde sıkıntılar yaşandığı da göz önünde bulundurularak uygulamaya esas Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 5 inci maddesi "...

Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan geçici tesislerle ilgili bu Yönetmeliğin uygulanmasında 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde yer alan hususlar öncelikle dikkate alınır.

..." hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası "*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.*" ve üçüncü fıkrası "*İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2'de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.*" hükmünü,

13 üncü maddesi "*İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kontrol edilir. İşyerinin bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat kesinleşir. Kontrol görevini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanunî işlem yapılır.*

İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir.

..." hükmünü,

17 nci maddesi "*Gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler Örnek 2'de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye başvurur.*

Özet: Madencilik faaliyetleriyle ilgili itfaiye raporunun alınmasına gerek olmadığı, yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütnamenin yeterli olacağı hakkında.

Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı il özel idareleri tarafından verilir. Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesislere dayalı olarak üretim yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler Örnek 7’de yer alan formu doldurarak il özel idaresine başvurur. Başvurularda bu formda yer alanlar dışında başka bir bilgi ve belge istenilmez. Maden arama faaliyetleri işyeri açma ve çalışma ruhsatına tabi değildir. Ancak, arama ruhsat dönemi içinde üretim yapılması halinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması zorunludur. Madencilik faaliyetleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı Örnek 8’de yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.” hükmünü,

22 nci maddesinin (b) bendinin (3) üncü alt bendi “Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu,” hükmünü amir olup gayrisihhi müesseselerle ilgili yine Yönetmelik’in ÖRNEK 2 (GAYRİSİHHÎ MÜESSESE AÇMA RUHSATI BAŞVURU/BEYAN FORMU) ve ÖRNEK 4 (BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHÎ MÜESSESELERE AİT AÇILMA İZİNİ RAPORU FORMU) formlarında bu raporların varlığının denetlenmesi hüküm altına alınmıştır. Ancak bahse konu hususlar gayrisihhi müesseseler açısından genel hükümleri ve şartları düzenlemektedir. Şöyle ki maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler için düzenlenecek işyeri açma ve çalışma ruhsatlarında Yönetmelik özel düzenlemeye gitmiş ve bahse konu faaliyetle ilgili başvuruda kullanılacak Örnek 7 (MADENCİLİK FAALİYETLERİ İÇİN GAYRİSİHHÎ MÜESSESE AÇMA RUHSATI BAŞVURU/BEYAN FORMU) ve Örnek 8 (MADENCİLİK FAALİYETLERİ İÇİN İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATI)’de itfaiye raporunun aranacağı ile ilgili bir hükme yer vermemiştir.

Diğer taraftan, 3213 sayılı Maden Kanununun 3 üncü maddesi “...

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzin : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Ruhsat: (Değişik:14/2/2019-7164/5 md.) Madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Genel Müdürlükçe verilen belge.

...

Maden İşletme Faaliyetleri: (Ek:14/2/2019-7164/5 md.) Üretime yönelik hazırlık çalışmaları ve üretim için yapılan faaliyetler.

Madencilik Faaliyetleri: (Ek:14/2/2019-7164/5 md.) Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik geçici tesislerin yapılması.

...” hükmünü,

7 nci maddesi “...

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür.

...” hükmünü,

Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği’nin 1 inci maddesi “Bu Yönetmeliğin amacı, 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen alanlarda madencilik faaliyetlerinin hangi esaslara göre yürütüleceği ve bu esaslarla ilgili olarak bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının vereceği izinlere dair usul ve esasları düzenlemektir.” hükmünü,

4 üncü maddesinin birinci fıkrası “...

ö) İşletme ruhsatı: İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesini,

p) İşletme izni: Bir madenin işletmeye alınıp üretim yapılabilmesi için verilen izni,

Özet: Madencilik faaliyetleriyle ilgili itfaiye raporunun alınmasına gerek olmadığı, yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütnamenin yeterli olacağı hakkında.

r) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından maden üretim faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan tesislerin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,

t) Madencilik faaliyetleri: Madenlerin aranması, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik tesislerin yapılmasını,

u) Maden ruhsatı: Kanuna göre verilen arama, işletme ruhsatları ile sertifikalarını, ...” hükmünü,

5 inci maddesinin birinci fıkrası “Madenlerin aranması ve üretilmesi ile ilgili faaliyetlerde alınması gereken izinlerde uygulanacak usul ve esaslar, bu Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.” hükmünü,

82/B maddesi “İşyeri açma ve çalışma ruhsatı için gerekli belgeler şunlardır;

...
e) Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütname,

...” hükmünü amir olup ayrıca söz konusu Yönetmelik’in Madencilik Faaliyetlerinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı başlıklı Ondördüncü Bölümünde yer alan 77, 78, 79, 80, 81, 82, 82/A, 82/B, 82/C, 82/Ç, 82/D, 82/E, 82/F, 82/G, 82/Ğ maddeleri ile işyeri açma ve çalışma mevzuatının madencilik faaliyetleri yönünden özel hükümlere tabi kılındığı görülmektedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri kapsamında, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe giren ve tüm faaliyet alanlarındaki tüm faaliyet sınıflarında bulunan işletmelerin ruhsatlandırılması, denetlenmesi ve kapatılması ile ilgili gerekli şartların ve hükümlerin bulunduğu genel bir yönetmelik olduğu, yine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe giren Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği’nin ise 3213 sayılı Kanun’un 7 nci maddesi uyarınca yalnızca madencilik faaliyet konusuyla ilgili özel bir yönetmelik olduğu görülmektedir.

Öte yandan, her ne kadar Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği ilk yürürlüğe girdiği tarihte işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin hükümler içermiyor olsa da mezkûr Yönetmelik’te 21/3/2007 tarihli ve 2007/11932 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla bazı değişiklikler yapılmış ve konu özelinde ek maddeler eklenerek anılan Yönetmelik işyeri açma ve çalışma ruhsatlarında yetkin hale getirilmiştir.

Buna karşın, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’te de 23/5/2011 tarihli ve 2011/1900 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla madencilik faaliyet konusu özelinde birtakım değişiklikler ve eklemeler yapılmıştır.

Bu bakımdan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in 5 inci maddesinin altıncı fıkrasının da amir hükmü uyarınca maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan geçici tesislerle ilgili bu Yönetmelik’in uygulanmasında 3213 sayılı Kanun’un 7 nci maddesi ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği’nin konuyla ilgili hükümlerinin öncelikle dikkate alınması gerektiği, diğer taraftan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’te madencilik faaliyet konusu özelinde 23/5/2011 tarihli ve 2011/1900 sayılı BKK ile yapılan değişiklik ve eklemelerin düzenledikleri hususlarda muteber olacağı değerlendirilmektedir.

Somut olayla ilgili hususta ise her ne kadar gayrisihhi müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in eki Örnek 2 (Gayrisihhî Müessese Açma Ruhsatı Başvuru/Beyan Formu)’de itfaiye raporunun aranacağı belirtilmiş olsa da madencilik faaliyetleri için özel olarak Yönetmelik’e eklenen ve bu faaliyetlere başvuruda kullanılması gereken Örnek 7 (Madencilik Faaliyetleri İçin Gayrisihhî Müessese Açma Ruhsatı Başvuru/Beyan Formu)’de böyle bir ibare bulunmamaktadır.

Özet: Madencilik faaliyetleriyle ilgili itfaiye raporunun alınmasına gerek olmadığı, yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütnamenin yeterli olacağı hakkında.

Sonuç olarak gerek Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri gerekse İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te madencilik faaliyetleriyle ilgili itfaiye raporunun alınması yönünde bir hüküm bulunmadığından söz konusu yerlerde yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütnamenin yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Bakan a.
Genel Müdür